

18-05-2012: Toch raadsleden in het algemeen bestuur

Raad akkoord met fusie ISD-WML

Afgelopen dinsdag ging de Heusdense gemeenteraad akkoord met het voorstel tot fusie tussen de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) en het Werkbedrijf Midden-Langstraat (WML). Daarmee zal er per 1 januari 2013 een nieuwe organisatie ontstaan die in opdracht van de gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk de nieuwe wet Werken naar Vermogen gaat uitvoeren. De raden van Waalwijk en loon op Zand moeten overigens ook nog instemmen.

Op 16 maart jl. schreef ik al dat de samenstelling van het Algemeen Bestuur (AB) een belangrijk bespreekpunt zou gaan worden. Welnu, die voorspelling is uitgekomen: het was zelfs het belangrijkste discussiepunt afgelopen dinsdag. Moeten er nu wel of geen raadsleden in het AB. Bij de invoering van het dualisme werd een duidelijke taakverdeling tussen college en raad doorgevoerd. De raad gaat over beleidsvorming en controle van het college; het college gaat over de beleidsuitvoering. In die zin is het allemaal zo klaar als een klontje: hier is sprake van een uitvoeringsorganisatie en dus moeten er geen raadsleden in het AB. Maar bij de invoering van het dualisme heeft de Tweede Kamer toch een uitzondering gemaakt voor de zgn. gemeenschappelijke regelingen (regelingen waarin verschillende gemeenten met elkaar samenwerken). Dat type van samenwerking vindt plaats in een gemeenschappelijke regeling, d.w.z. er wordt een organisatie opgericht die belast wordt met de uitvoering van beleid en die organisatie wordt aangestuurd vanuit de deelnemende gemeenten. In dat soort organisaties kunnen raadsleden nog altijd deel uit maken van het AB.

Bij de hele grote GR-en (waarin vaak 20 of meer gemeenten samenwerken) zoals de Veiligheidsregio's of een GGD wordt de organisatie meestal aangestuurd door een Dagelijks Bestuur, bestaande uit een directie en één of enkele portefeuillehouders namens de gemeenten. In het AB zitten dan meestal de wethouders van alle gemeenten; dat AB komt vaak maar enkele keren per jaar bij elkaar om de grote beleidslijnen uit te zetten. Denk aan het vaststellen van een beleidsplan of een begroting. De gemeenteraden zijn in die gevallen dus niet rechtstreeks vertegenwoordigd in het bestuur van de uitvoeringsorganisatie en dat is naar mijn idee ook een goede zaak. Overigens is het gevolg hiervan wel dat de betrokkenheid van raadsleden bij het betreffende beleidsveld sterk afneemt. Het wordt een beetje de "ver-van-mijn-bed-show" en "zo lang ik niets hoor zal het wel goed gaan".

In dit hele specifieke geval ISD-WML vind ik dat er toch een uitzondering gemaakt moet worden. Er is immers sprake van een relatief kleine GR: een samenwerking van slechts drie gemeenten. Deze organisatie wordt aangestuurd door een DB waarin drie wethouders van de drie gemeenten zitting hebben. Dit DB bereidt voorstellen voor die in het AB goedgekeurd moeten worden. Als dat AB nu alleen bestaat uit wethouders, dan wordt het wel een heel klein wereldje. Wethouders die vanuit het DB voorstellen gaan doen aan zichzelf en wellicht enkele collega's die dan ook nog mee mogen kijken in het AB. De AB-vergaderingen verworden dan tot een onderonsje van enkele wethouders, waarin van een kritische besluitvorming geen sprake meer zal zijn. Dan kun je wat mij betreft veel beter kiezen voor een geheel andere bestuursstructuur, waarin DB en AB worden samengevoegd. Bovendien zal de betrokkenheid van de raad bij dit belangrijke beleidsveld onvermijdelijk nog verder gaan afnemen.

Daarom kies ik voor raadsleden in het AB, ook al is dat niet dualistisch. Zelf zit ik inmiddels zes jaren in het AB van de ISD en ik heb daar gemerkt dat een AB, bestaande uit wethouders en raadsleden wel degelijk goed kan werken. De aanwezigheid van raadsleden houdt wethouders scherp; zij moeten met voorstellen naar het AB die daar kritisch bekeken worden. Raadsleden kunnen in dat AB ook voorstellen blokkeren en dat zit het DB toch met een probleem. In het huidige voorstel zoals dat afgelopen dinsdag uiteindelijk door de raad werd goedgekeurd, komen er 6 raadsleden en 6 wethouders in het AB. Bij het staken van stemmen wordt een voorstel verworpen en dat blijft toch een belangrijke stok achter de deur. Ik ben er in de afgelopen 6 jaren van overtuigd geraakt dat de aanwezigheid van raadsleden in het AB van deze specifieke organisatie wel degelijk een meerwaarde voor het bestuur heeft opgeleverd en dat is toch uiteindelijk waar het om gaat: een goed en effectief bestuur in het belang van onze inwoners. Diezelfde inwoners zullen naar mijn idee echt niet wakker liggen van het feit dat we niet dualistisch handelen.

Drunen, vrijdag 18 mei 2012

Kees Musters

Volg mij ook met korte berichtjes op: www.twitter.com/keesmusters